

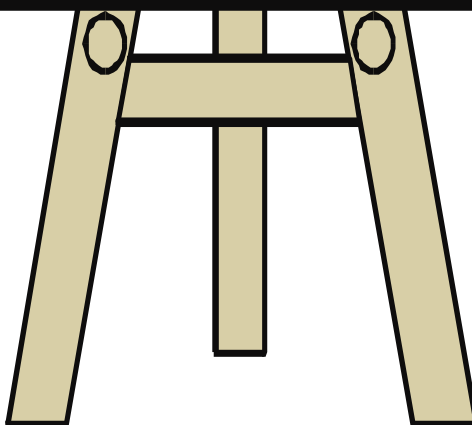
ODN W ZIELONEJ GÓRZE

RAPORT

KLASA III – edukacja wczesnoszkolna

**MIĘDZYSZKOLNE BADANIA OSIĄGNIĘĆ
UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

maj – 2018

Klasa III szkoły podstawowej edukacja wczesnoszkolna

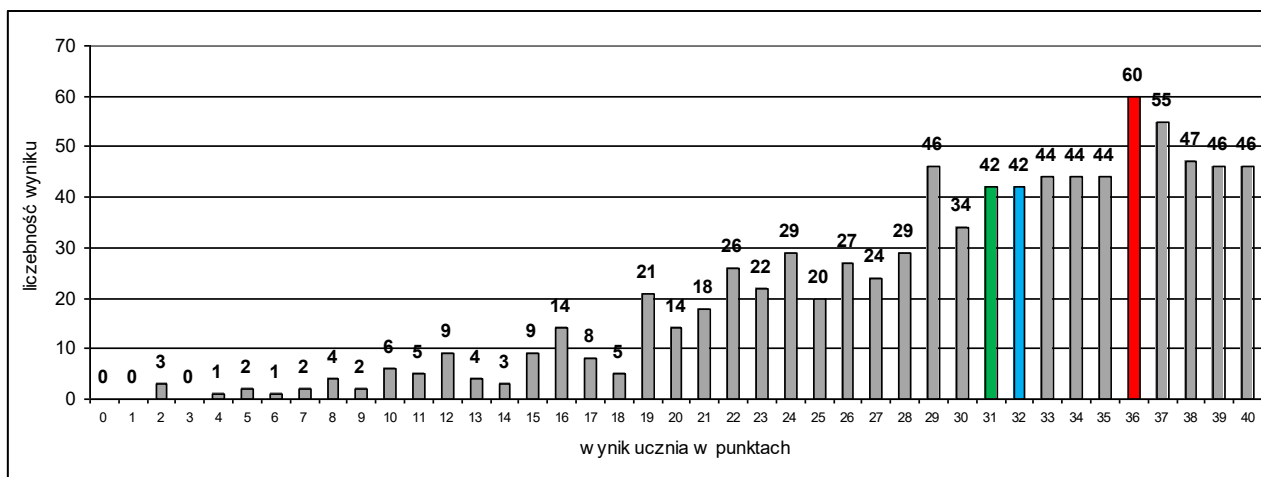
1. Informacje ogólne

Do badań osiągnięć uczniów klas III przystąpiły 24 szkoły podstawowe. Uczniowie pisali test 15 maja 2018 r. – część I oraz 16 maja 2018 r. – część II. Analizie poddano wyniki 940 uczniów z 54 klas.

2. Podstawowe miary empiryczne testu

Wskaźniki		Miary empiryczne ogół badanych
Liczba badanych umiejętności ogółem		40
Liczba badanych umiejętności z poziomu podstawowego		29
Liczba badanych umiejętności z poziomu ponadpodstawowego		11
Skala wyników testowania		0 – 43
Rozstęp wyników uczniów		2 – 40
Średni wynik testowania (średnia arytmetyczna) Rozstęp średnich wyników klas		30,82 20,09 – 40,00
Mo – modalna, dominanta; wynik ucznia występujący najczęściej		36 pkt
Me – mediana; wynik poniżej (i powyżej) którego znajduje się 50% wyników uczniów		32 pkt
Współczynnik łatwości testu Rozstęp współczynników łatwości testu dla klas		0,72 0,49 – 0,93
Liczba umiejętności w poszczególnych przedziałach norm współczynnika łatwości	0,00 – 0,19 bardzo trudne	0
	0,20 – 0,49 trudne	1
	0,50 – 0,69 umiarkowanie trudne	16
	0,70 – 0,89 łatwe	22
	0,90 – 1,00 bardzo łatwe	1

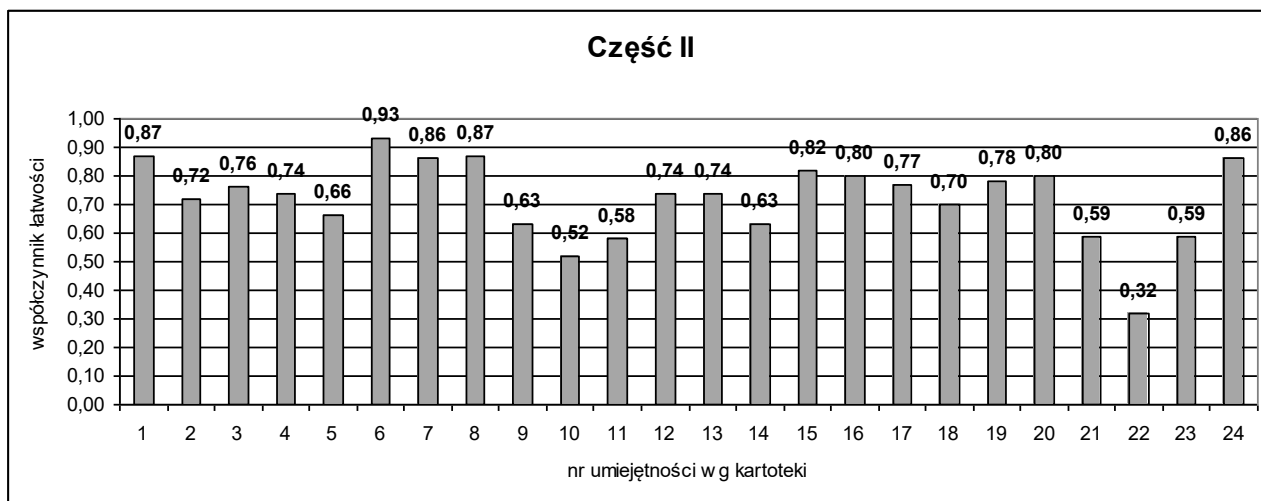
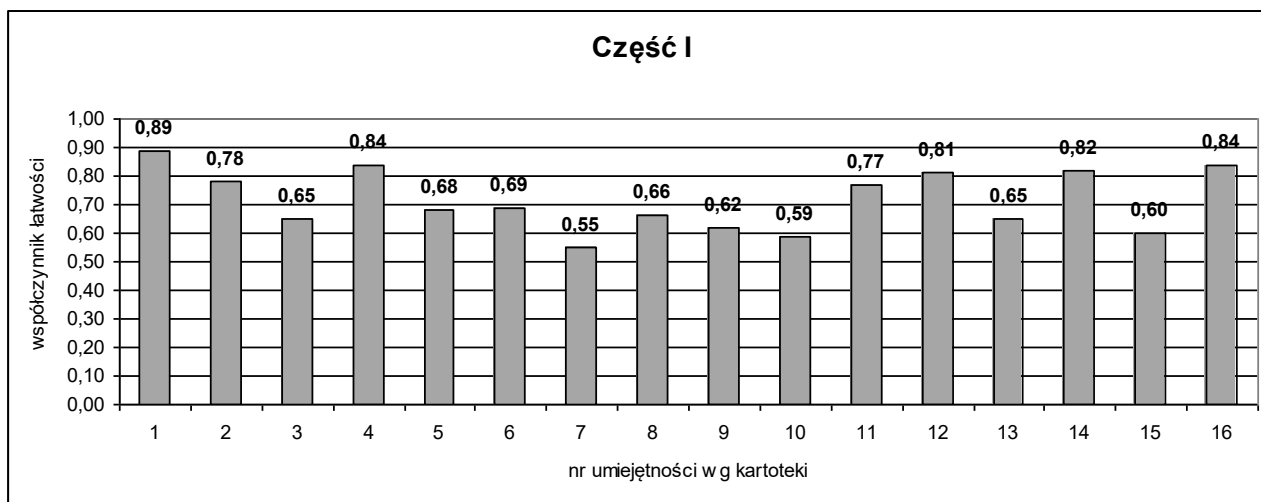
3. Rozkład wyników uczniów i klas

Rozkład wyników badanych klas ilustruje tabela:

Współczynnik łatwości testu dla klasy	0,00 – 0,19 bardzo trudny	0,20 – 0,49 trudny	0,50 – 0,69 umiarkowanie trudny	0,70 – 0,89 łatwy	0,90 – 1,00 bardzo łatwy
Liczba klas	0	1	20	31	2

4. Łatwość umiejętności

Nr zad.	Nr umiej.	Sprawdzana umiejętność (Uczeń:)	Wspól. łatwości	Rozstęp dla klas
Część I				
1.	1.	wyszukuje w tekście potrzebne informacje.	0,89	0,64 – 1,00
2.	2.	wyszukuje w tekście potrzebne informacje.	0,78	0,50 – 1,00
3.	3.	wnioskuje na podstawie tekstu.	0,65	0,20 – 1,00
4.	4.	wnioskuje na podstawie tekstu.	0,84	0,56 – 1,00
5.	5.	<i>wnioskuje na podstawie tekstu.</i>	0,68	0,21 – 0,96
	6.	pisze poprawnie pod względem ortograficznym.	0,69	0,11 – 1,00
6.	7.	redaguje zaproszenie wskazując: nadawcę, adresata, miejsce, czas i cel.	0,55	0,00 – 1,00
	8.	stosuje elementy perswazyjne (np. zwroty grzecznościowe, określenia wartościujące).	0,66	0,13 – 1,00
	9.	pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.	0,62	0,00 – 1,00
7.	10.	<i>oblicza liczbę głosek w wyrazach.</i>	0,59	0,17 – 1,00
	11.	<i>oblicza liczbę sylab w wyrazach.</i>	0,77	0,25 – 1,00
8.	12.	stosuje odpowiednie znaki w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym.	0,81	0,48 – 1,00
9.	13.	<i>podaje słowa o znaczeniu przeciwnym.</i>	0,65	0,07 – 1,00
10.	14.	podaje dane o swoim miejscu zamieszkania (miejscowość, województwo, kontynent).	0,82	0,47 – 1,00
11.	15.	zapisuje nazwy miast w kolejności alfabetycznej.	0,60	0,25 – 0,92
12.	16.	nazywa kolory flagi Unii Europejskiej.	0,84	0,50 – 1,00
Część II				
1a	1.	dodaje liczby naturalne.	0,87	0,57 – 1,00
1b	2.	odejmuje liczby naturalne.	0,72	0,25 – 1,00
1c	3.	mnoży liczby naturalne.	0,76	0,25 – 1,00
1d	4.	dzieli liczby naturalne.	0,74	0,28 – 1,00
2.	5.	rozwiązuje równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.	0,66	0,20 – 1,00
3.	6.	zapisuje wyrażenie arytmetyczne zgodnie z treścią zadania wykorzystując porównywanie różnicowe (metoda).	0,93	0,61 – 1,00

	7.	wykonuje działania na liczbach naturalnych.	0,86	0,56 – 1,00
	8.	udziela odpowiedzi słownej.	0,87	0,48 – 1,00
4.	9.	<i>zapisuje wyrażenia arytmetyczne zgodnie z treścią zadania (metoda).</i>	0,63	0,25 – 1,00
	10.	wykonuje działania na liczbach naturalnych.	0,52	0,17 – 1,00
	11.	udziela odpowiedzi słownej.	0,58	0,11 – 1,00
5.	12.	rozwiązuje zadanie tekstowe dotyczące ilości, ceny i wartości (metoda).	0,74	0,33 – 1,00
	13.	wykonuje obliczenia pieniężne.	0,74	0,39 – 1,00
6.	14.	wykonuje obliczenia używając miar pojemności.	0,63	0,29 – 1,00
7.	15.	oblicza obwód trójkąta i kwadratu (metoda).	0,82	0,29 – 1,00
	16.	wykonuje działania na liczbach naturalnych.	0,80	0,29 – 1,00
	17.	porównuje liczby naturalne uzupełniając odpowiedź.	0,77	0,28 – 1,00
8.	18.	<i>określa położenie obiektu względem danego.</i>	0,70	0,29 – 1,00
9.	19.	<i>tworzy proste serie; dostrzega i kontynuuje regularności.</i>	0,78	0,50 – 1,00
10.	20.	wykonuje obliczenia zegarowe uzupełniając odpowiedź.	0,80	0,50 – 1,00
11.	21.	<i>zapisuje wskazania na zegarze wyświetlającym cyfry.</i>	0,59	0,14 – 0,90
12.	22.	wykonuje obliczenia kalendarzowe.	0,32	0,00 – 0,83
13.	23.	porządkuje chronologicznie daty.	0,59	0,28 – 0,93
14.	24.	wymienia formy spędzania czasu, wymagające aktywności fizycznej.	0,86	0,43 – 1,00

Uwaga: kursywą zapisano umiejętności ponadpodstawowe.

5. Wyniki w skali staninowej

Stanin	Wynik ucznia	Wynik klasy
1 – wynik najniższy	2 – 12	20,92 – 21,33
2 – wynik bardzo niski	13 – 19	23,28 – 24,57
3 – wynik niski	20 – 24	25,05 – 28,35
4 – wynik niżej średni	25 – 29	29,00 – 29,86
5 – wynik średni	30 – 34	30,26 – 32,18
6 – wynik wyżej średni	35 – 37	32,21 – 33,65
7 – wynik wysoki	38 – 39	33,85 – 34,50
8 – wynik bardzo wysoki	40	34,60 – 35,50
9 – wynik najwyższy	41 – 43	36,05 – 40,00

6. Komentarz autora testu

Badanie umiejętności szkolnych trzecioklasistów przeprowadzono z wykorzystaniem testu składającego się z dwóch części.

Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów. Test rozwiązywało 940 uczniów z 54 klas trzecich. Uzyskali oni średnio 72% punktów możliwych do zdobycia. Oznacza to, że dla ogółu badanych test okazał się łatwy. Podczas tegorocznych badań modalna przyjęła wartość 36 pkt, mediana 32 pkt i obie były wyższe niż średnia, wynosząca 30,82 pkt. Rozkład wyników uczniów jest lewoskośny, oznacza to, że piszący w większości wykazali się ponadprzeciętnymi osiągnięciami.

Grupę badaną charakteryzuje zbliżony poziom opanowania umiejętności badanych testem. Wyniki prawie wszystkich klas mieszczą się w dwóch obszarach: test umiarkowanie trudny (20 klas) i test łatwy (31 klas).

Uzyskane wyniki pokazują zróżnicowanie między uczniami. Najniższy wynik (2 pkt) zdobyło 3 uczniów, najwyższy (40 pkt) 46 uczniów. Należy podkreślić, że połowa piszących uzyskała co najmniej 32 pkt, a jedynie 11,8% uczniów co najwyżej 20 pkt.

Część I składała się z 12 zadań, które sprawdzały poziom opanowania przez uczniów 16 umiejętności. Okazały się one dla piszących w większości umiarkowanie trudne. Rozwiązywalność poniżej poziomu zadowalającego tj. poniżej 70%, uzyskało 9 umiejętności:

- a) z poziomu podstawowego:
 - nr 3 – wnioskowanie na podstawie tekstu;
 - nr 6 – pisanie poprawnie pod względem ortograficznym;
 - nr 7, 8, 9 w zadaniu 6 polegającym na napisaniu zaproszenia;
 - nr 15 – zapisanie nazw miast w kolejności alfabetycznej;
- b) z poziomu ponadpodstawowego:
 - nr 5 – wnioskowanie na podstawie tekstu;
 - nr 10 – obliczanie liczby głosek w wyrazach;
 - nr 13 – podanie słowa o znaczeniu przeciwnym do danego.

W przypadku pozostałych siedmiu umiejętności poziom ich opanowania mieści się w granicach od 77% do 89%, czyli były one dla uczniów łatwe.

Jedną z najważniejszych umiejętności z zakresu edukacji polonistycznej sprawdzanych w teście było czytanie ze zrozumieniem. Wprawdzie średnie współczynniki łatwości uzyskane w badaniu nie są niskie, ale warto nadal nad nimi pracować. Umiejętność czytania ze zrozumieniem warunkuje bowiem powodzenie procesu edukacyjnego na każdym poziomie i w zakresie każdego przedmiotu.

Czytanie tekstów słownych poprzedza czytanie tekstów ikonograficznych, które powinno u dzieci wzbogacać zakres słownictwa i rozwijać umiejętności:

- nazywania różnych obiektów, postaci;
- rozpoznawania stanu emocjonalnego postaci, zwierząt;
- dostrzegania i nazywania związków przyczynowo-skutkowych;
- budowania narracji związanej z obrazami lub wychodzącymi poza nie.

Realizatorami tego rodzaju edukacji są głównie nauczyciele przedszkola oraz rodzice. Czytanie tekstów ikonograficznych nie kończy się jednak wraz z pójściem dziecka do pierwszej klasy. Towarzyszy tekstom słownym i występuje na każdym etapie edukacji, rozszerzając i wzbogacając zakres obrazów, pojęć i związków.

Na poziom czytania tekstu składa się: technika, szybkość i rozumienie. Technika czytania, to opanowanie nawyku spostrzegania, rozpoznawania i wypowiedzenia wyrazów oraz łączenie ich w zdanie. Ostatnia sprawność pozwala na szybsze czytanie, które umożliwia lepsze uchwycenie sensu tekstu. Prawdopodobnie znajdują się uczniowie, którzy na końcu trzeciej klasy poprzestali na sylabizowaniu wyrazów lub czytaniu ich zbyt wolno, co utrudnia rozumienie zadań. Dla zrozumienia całego tekstu potrzebne jest połączenie poszczególnych słów w zdania oraz odnalezienie związków merytorycznych i logicznych między zdaniami i ujęcie ich w struktury myślowe.

Na drodze kształtowania umiejętności czytania uczniów, rodzice i nauczyciele zapewne popełniają błędy. Oto przykładowe uchybienia.

- Zbyt mało rozmów z dzieckiem, „zbywanie” pytań dziecka, ucznia.
- Za mało rozmów skłaniających dziecko do szerszych wypowiedzi (np.: zbyt rzadkie zadawanie pytań „dlaczego?”, skłanianie do opisywania zdarzeń pełnymi zdaniem, opisywania emocji, przyczyn, skutków, podpowiadanie nowego słownictwa, itp.).
- Mało zróżnicowany i mało atrakcyjny dobór tekstów.
- Zbyt mało lekcji, podczas których uczniowie czytają tekst, a następnie wspólnie analizują jego treść i wymieniają poglądy na temat bohaterów i wydarzeń opisanych w czytany utworze.
- Małe wykorzystywanie walorów rysunków tworzonych przez dzieci. Chodzi tu o rysunki przedstawiające jakies zdarzenie (np. zawarte w tekście słownym), zawierające relacje, emocje.
- Zbyt rzadkie stosowanie różnorodnych metod aktywizujących uczniów oraz atrakcyjnych środków dydaktycznych, w tym do doskonalenia ortografii i poszerzenia słownictwa.

Podsumowując, w zakresie edukacji polonistycznej, doskonalenia wymagają nadal elementarne umiejętności uczniów, takie jak:

- czytanie różnych tekstów literackich na poziomie przenośnym i dosłownym;
- określanie intencji wypowiedzi;
- lokalizowanie informacji zgodnych z treścią;
- wnioskowanie na podstawie przeczytanego tekstu;
- dzielenie wyrazów na głoski i litery oraz sylaby;
- tworzenie tekstów (wymienionych w podstawie programowej kształcenia ogólnego), z zachowaniem poprawności kompozycyjnej, językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej.

Część II składała się z 14 zadań które badały poziom opanowania przez uczniów 24 umiejętności. Zadania sprawdzające poprawność działań na liczbach naturalnych (umiejętności nr 1, 2, 3, 4, 7, 16) były dla badanych łatwe. Wyjątek stanowi umiejętność 10, dla której współczynnik łatwości wyniósł 0,52 (umiarkowanie trudna) wynika z faktu, że podlegała ona ocenie po poprawnym zapisaniu metody rozwiązania zadania.

Zadanie 2/5 (rozwiązuje proste równanie z okienkiem) sprawiło piszącym trudność (wsp. łatw. 0,66; rozstęp wyników klas: 0,20 – 1,00). Powody mogą być dwa: albo uczeń nie rozumiał zapisu równania, „z okienkiem”, albo trudnością dla niego były działania na liczbach dwucyfrowych. Każdy z tych braków wymaga pilnego wyrównania w klasie 4.

Zadanie 3, z zastosowaniem porównywania różnicowego, było bardzo proste i nie stanowiło problemu dla uczniów.

Zadanie 4, to zadanie złożone (*wymagania ponadpodstawowe*). Uczeń mógł dojść do rozwiązania posilkując się wyrażeniami lub rysunkami (albo jedno i drugie). Zadanie okazało się umiarkowanie trudne.

Zadanie 7 wymagało obliczenia obwodu kwadratu i trójkąta oraz porównania wyników. Wszystkie trzy umiejętności tego zadania nie sprawiały uczniom większych trudności. Podobnie, zadanie 9 (*wymagania ponadpodstawowe*) i 14, okazały się łatwe.

Zadania 8, 10, 11, 12, 13 dotyczyły różnych sytuacji życia codziennego:

- zadanie 8. – *określanie położenia obiektu względem danego* (wsp. 0,70);
- zadanie 10. – *wykonywanie obliczeń zegarowych* (wsp. 0,80);
- zadanie 11. – *zapisanie wskazania na zegarze wyświetlającym cyfry* (wsp. 0,59);
- zadanie 12. – *wykonywanie obliczeń kalendarzowych* (wsp. 0,32);
- zadanie 13. – *porządkowanie chronologiczne dat* (wsp. 0,59).

Wszystkie braki uczniów w zakresie powyższych zadań prawdopodobnie wynikają z tego, że umiejętności takich nie wymaga się odpowiednio często w życiu codziennym.

Podsumowując, zapewne warto nadal doskonalić sprawność rachunkową uczniów poprzez urozmaicenie ćwiczeń, wykorzystywanie gier i zabaw oraz różnych codziennych okazji do rachowania w pamięci i utrwalania tabliczki mnożenia. Niezbędne jest także doskonalenie umiejętności rozwiązywania zadań tekstowych, tych o prostym i znanym algorytmie postępowania, jak i problemowych. W tym celu warto podczas codziennych zajęć, np.:

- wymagać od uczniów przedstawiania treści zadania własnymi słowami,
- wykorzystywać różne formy zapisu informacji i ilustracji problemu występującego w zadaniu, np.: rysunki, tabelki, mapy zależności pomiędzy danymi itp.,
- stosować zadania z nadmiarem danych wymagające rozpoznania zbędnych danych i uporządkowania pozostałych,
- wykorzystywać zalety zagadek matematycznych,
- wykorzystywać zadania dające możliwości różnych sposobów rozwiązania,
- wdrażać uczniów do sprawdzania wyników i podejmowania samooceny,
- proponować uczniom, do samodzielnego wyboru, zadania o różnym stopniu trudności.

Warto byłoby również częściej ćwiczyć umiejętności wykonywania obliczeń kalendarzowych, wzbogacając przy tej okazji warsztat pracy o np. karty pracy zawierające fragmenty różnych kalendarzy.

Dziękujemy Państwu za udział w badaniach osiągnięć uczniów prowadzonych przez nasz Ośrodek. Ogromnie cenimy sobie Państwa zaangażowanie i cenne uwagi, które pozwalają nam doskonalić naszą pracę. Życzymy Państwu satysfakcji oraz samych sukcesów w nowym roku szkolnym.